

RTU studiju kurss "Ievads datu korpusu analīzē humanitārajās zinātnēs"

33000 Datorzinātnes, informācijas tehnoloģijas un enerģētikas fakultāte

Vispārējā informācija

Kods	DE0724
Nosaukums	Ievads datu korpusu analīzē humanitārajās zinātnēs
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Tatjana Smirnova - Doktors, Asociētais profesors
Mācītspēks	Tatjana Menise - Habilitētais doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Lai pēc iespējas efektīvāk izmantotu ar korpusiem saistītas analīzes metodes apjomīgu sociālo un kulturālo datu apstrādei, nepieciešams pielietot starpnozaru atziņas. Studiju kursa ietvaros ir plānots aplūkot dažādas pieejas korpusu izmantošanai humanitārajās zinātnēs, kas ļauj identificēt attiecīgās jomas pētījumos atrodamo ideju loku un kopīgās iezīmes. Studiju kursā tiks apskatītas tādas būtiskas korpusa studiju tēmas kā konceptualizācija, datu atlase un operacionalizācija, analīze un rezultātu interpretācija. Studiju kursu veido divas daļas, kurās tiks apgūta gan korpusu veidošanas un apstrādes teorija, gan prakse. Teorētiskajā daļā studentiem būs jāapskata dažādas gadījumu izpētes un jāanalizē problēmas saistībā ar atšķirīgu tipu korpusu veidošanu. Praktiskajā daļā tiks veikti eksperimenti ar īpaši studiju kursa vajadzībām izveidotu fanfiktijas tekstu korpusu (t.i., amatieriskas komerciālu tekstu interpretācijas). Izvēlētais materiāls dod iespējas dažādu kvalifikāciju speciālistiem ar atšķirīgām pētnieciskajām interesēm (piemēram, sociolingvistika, mediju studijas, tulkojumzinātne, literatūrzinātne, antropoloģija) izmantot to kā pamatu pētījumu jautājumu analīzei.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķi iepazīstināt studējošos: * ar dažādām pieejām korpusu izmantošanai analīzē humanitārajās zinātnēs; * ar būtiskākajiem aspektiem un problēmām korpusu veidošanā. Studiju kursa uzdevumi ir attīstīt studējošo prasmi: * pamanīt kultūras tendences un veikt to kvantitatīvu analīzi; * veikt starpdisciplinārus pētījumus; * veikt korpusa analīzi.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Sagatavošanās diviem semināriem, kuros studentiem būs jāparāda spēja kritiski izvērtēt akadēmiskus tekstus korpusu pētījumu jomā humanitārajās zinātnēs; neatkarīgs pētnieciskais projekts, kas balstīts uz studentu korpusiem; neliela rakstiska atskaite par projektu un prezentācija.
Literatūra	Obligātā. / Obligatory: Nguyen, Ha Hoang. A first course in digital communications / Ha H. Nguyen, Ed Shwedyk. Cambridge : Cambridge University Press, 2015., xvi, 546 lpp. : ilustrācijas ; 26 cm. Nguyen, D.-P. Text As Social and Cultural Data: A Computational Perspective on Variation in Yext. Universiteit Twente, 2017 Eds. McCarthy, M. and Anna O'Keeffe. The Routledge Handbook of Corpus Linguistics. London and New York: Routledge, 2022. https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1666490/FULLTEXT01.pdf Corpus Linguistics and Translation Tools for Digital Humanities : research methods and applications /edited by Stefania M. Maci, Michele Sala., xii, 227 lpp. : tabulas ; 24 cm Papildu. / Additional: Di Cristofaro, Matteo. Corpus Approaches to Language in Social Media. Routledge, 2023. Moretti, F. Distant Reading. London and New York: Verso, 2013 Boyd, R., and P. Richerson. Culture and the Evolutionary Process. Chicago, IL: University of Chicago Press, 1985 Eds. Taylor, C. and Anna Marchi. Corpus Approaches to Discourse: A Critical Review. London and New York: Routledge, 2018. Eds. Coppa, F. The Fanfiction Reader: Folk Tales for the Digital Age. University of Michigan Press, 2017. Repko, A. F and Rick Szostak. Interdisciplinary Research: Process and Theory. Los Angeles: Sage, 2017. Laucis, Rolands,. Evaluation of Word Embedding Models in Latvian NLP Tasks Based on Publicly Available Corpora / Rolands Laucis, Gints Jēkabsons Eds. Maggie Charles, Ana Frankenberg-Garcia. Corpora in ESP/EAP Writing Instruction Preparation, Exploitation, Analysis. Routledge, 2021.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Programmēšanas prasmes; vēlams zināšanas par Python vai kādu citu programmēšanas valodu.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ievads: korpusu izmantošana pētījumos un starpnozaru pētījumi.	2	2	0	0
Korpusu izmantošana analīzē sociolingvistikas jomā.	2	6	0	0
Seminārs par akadēmisku tekstu lingvistikas jomā.	2	4	0	0

Korpusu izmantošana analīzē literatūrzinātnes jomā.	2	4	0	0
Korpusu izmantošana analīzē, analizējot kultūras evolūciju.	2	6	0	0
Seminārs par akadēmisku tekstu literatūrzinātnes/kultūras evolūcijas jomā.	2	6	0	0
Korpusu poētika.	2	6	0	0
Fanfikcija: iepazīšanās ar pētāmo materiālu.	2	6	0	0
Eksperimenti ar korpusu.	2	5	0	0
Pētniecības projektu sagatavošana.	2	4	0	0
Kolēģu veikto pētniecības projektu izskatīšana, kritiska izvērtēšana un atgriezeniskās saites sniegšana.	2	4	0	0
Pētniecības projektu prezentācijas.	2	4	0	0
Kopā:	24	57	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj parādīt kritisku izpratni par akadēmiskiem tekstiem humanitārajās zinātnēs, kuros izmantota korpusu analīze.	Semināri.
Spēj izvērtēt teorētisko un tehnisko daļu konsistenci. Izprot jomas iespējas un problēmas.	Semināri.
Spēj definēt pētāmos jautājumus un darbā ar korpusu izvēlas pētījuma problemātikai piemērotus tehniskos risinājumus. Prot kontekstualizēt un interpretēt datus.	Kopīgi eksperimenti ar fanfikcijas korpusu. Noslēguma projekts.
Prot izveidot individuālā pētījuma projektus, kuros izmanto korpusus, analizējot tekstus kā sociālus un kulturālus datus, un spēj pamatot izvēlētas teorētiskās pamatnostādnes un ierosināt atbilstošas kvantitatīvās metodes.	Noslēguma projekts. Noslēguma projekta prezentācija.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Semināri	20
Noslēguma projekts	60
Noslēguma projekta prezentācija	20
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	12.0	12.0	0.0			*